

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. XIV. Loca duo Maronis obscura e sexto Aeneidos explanantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

CAPUT XIV.

Loca duo Maronis obscura e sexto Æneidos explanantur.

Æpe mihi librum magni operis sextum legenti dubitatio ex his versibus incessit, quibus divinus poëta beatum in Elysio campo degentium otium & felicitatem describit :

*Conspicit ecce alios dextra, lavaque per herbam
Vescentes, letumque choro Pæana canentes
Inter odoratum lauri nemus, unde superne
Plurimus Eridani per silvam volvitur amnis.*

Primum quidem, cur vita functos *vescentes* inducat, qui corpore caduco exuti, aut prorsus nullum corpus habent, aut tenuissimum & æthereum: proinde nec alimento opus habent refici, utpote dissolutioni haud amplius obnoxii. Deinde quid sibi velit, cum ex umbraculis laurei nemoris superne, hoc est, ad convexum terræ, quod mortalibus in habitationem cessit, amnem influere Eridanum sive Padum fingit. Absit enim ut temere a tanto viro in hunc modum composita credamus, qui totum Phœbum habuit in pectore, neque minus doctis, quam numerosis & elaboratis versibus fluit. Placuit aliorum, ut sit, scitari commentarios, & annotationes, sed in iis, quod mihi satisfaceret, non inveni. Tanto igitur impensius censui investigandum, si quid apud antiquos, vel etiam apud me scrutanti ac multum consideranti occurreret, quo plenam horum versuum sensum in lucem proferrem. Tandem incidi in huuc locum *Platonis* in 2. *de Republ.* *Μισαίτη δὲ τῶν νεανικώτερα τάχα θά, καὶ υἱὸς αὐτῆ, παρὰ θεῶν διδάσκει τοῖς δικαίοις. εἰς Ἄδου γὰρ ἀγαγόντες τῷ λόγῳ, καὶ καλακλίναίτες,*

θαντες, και συμπόσιον ἄστων καλασκευάσαντες, ἐσεφανωμέ-
 νως ποιῶσι, τὸν ἀπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας, ἠγνησά-
 μενοι κάλλισον ἀρετῆς μίθρον μέθω αἰώνιον. i. *Museus* item,
 atque ejus filius excellentiora etiam bona justis ab ipsis Diis tribui
 voluerunt. Apud inferos enim agentes, ipsosque in sanctorum
 convivii collocantes, coronatos faciunt magna semper voluptate
 ebrios vivere, existimantes pulcherrimum virtutis premium,
 æternam ebrietatem. Quod cum legerem, venit illico in
 mentem, hunc esse locum, ad quem respiciens Maro, vir-
 tute excellentes viros ac justos, post obitum in campo E-
 lysio sub umbris immortalium nemorum, ac virenti in her-
 ba vescentes inducit, imitatione *Musei*, qui iisdem apud
 inferos convivium apparat, itidem in gramine discum-
 bentibus. Nam apud est Platoni καὶ ακλίναντες, id *Vir-
 gilio* hæc:

— Dextra lavaque per herbam

Vescentes —

istudque *Vescentes*, respondet his: συμπόσιον καλασκευάσαν-
 τες. Addit *Plato* ἐσεφανωμένως ποιῶσιν: *Maro* autem:

Omnibus his nivea cinguntur tempora vitta.

Quod autem sequitur de æterna ebrietate, exprimendum
 non censuit prudentissimus vates, severioris linguæ sibi
 conscius, quæ in plane cœlesti & divina mentis affectio-
 ne exprimenda, nomen ebrietatis non ferret. Ceterum
Ficinus hanc locutionem ab *Orpheo* sumptam notat, &
 congruere his prophetæ verbis: *inebriabor ab ubertate do-
 mus tua.* Sed Latinis non licet esse tam disertis.

Nunc de Eridano: cujus caput atque originem in
 nemore Elysio & lauri nemore & ea regione, in qua for-
 tium virorum, vatum piorum, atque aliorum virtute præ-
 stantium felices animæ epulis divinis satiantur, ubi & *Mu-
 seus* ipse musicis choris Pæana concinentium præest: cur,
 inquam, hujus potissimum fluvii mentionem facit? Multa
 hæc *Servius* agitat: ideo ab inferis deduci Eridanum, quia
 de

de Apennini parte oritur, quæ spectat inferum mare, & tendit usque ad superum. Item Eridanum κατ' ἐξοχήν positum pro quocunque fluvio, nihilque aliud innui, nisi omnes fluvios e terræ cavernis sursum erumpere, quemadmodum & in 4. *Georgic.* in fabula Aristæi scriptum est. Sed non attingit ad mentem poëtæ, neque satisfacit. manet enim quæstio; quare de lauri nemore, medioque e cœtu epulantium & cantantium, Eridani originem deducat, potius quam alia ex parte? Ego Eridanum proprie usurpatum censeo, ut nomen sonat; figuram autem hunc & typum, *Maronem* proprii ingenii & virtutis poëticæ & sapientiæ statuissè, more Poëtarum, quibus dona in se Deorum prædicare haud negatum. Quippe *Mantuam*, *Virgili* patriam, ad eum amnem esse sitam, notum est. E lauri igitur nemore odorato, hoc est, Apollinis pleniore afflatu, venam suam deducit; quo sane & *Paana canentium chori*, & *Musæi* inter eos præfidentis mentio spectat. Ab Elysiis autem secessu; propter Metempsychosim, qua animas ab inferis denuo ad corpora reverti Pythagorei censuerunt, quos *Maro* in ea inferorum pictura sequitur. Quin mihi seriem verborum attentius contemplanti, videtur *Maro* innuere, *Musæi* animam in se translata; cum *Musæum* ante omnes Sibylla interrogat de Anchise:

Quos circumfusos sic est affata Sibylla

Musæum ante omnes: medium nam plurima turba

Hunc habet, atque humeris exstantem suspicit altis.

At hoc, inquires, non est explicare auctores sed somnari. Quidni? cum & *Maro* nihil aliud hic, quam somnium, sed eruditum profiteatur; his verbis:

Sunt gemina Somni portæ. —

His igitur missis ad alia transeamus.